

VROOMSHOOP, BEDRIJVENTERREIN OOST

NADER ONDERZOEK EGEL

OPDRACHTGEVER:

V.O.F. Roelofs-Timmerhuis

PROJECTNUMMER:

31068233

DATUM:

12 augustus 2024

Bezoekadres
Kroezenhoek 8
7683 PM Den Ham

Postadres
Postbus 12
7683 ZG Den Ham

T +31 (0) 546 67 88 88
E info@roelofsgroep.nl

Tevens vestigingen in
Stadskanaal
Sneek
Steenwijk
Veenendaal
Spijkenisse
Weesp

PROJECTGEGEVENS:

Naam: Nader onderzoek egel
Nummer: 31068233
Documentnr: R01-D01-21129243-psn
Status: D01
Datum: 12 augustus 2024
Auteur: Dhr. P.H. Schutten
Verificatie: Dhr. T. Ubbink

OPDRACHTGEVER:

V.O.F. Roelofs-Timmerhuis
Bedrijfsweg, 5
7671 EG, Vriezenveen

AUTORISATIE

Naam: Tobias Strating

Handtekening:

Datum: 12-8-2024

INHOUDSOPGAVE

1.	Voorwoord	3
1.1	Introductie Nader onderzoek	3
1.2	Introductie Roelofs Groep	3
1.3	Leeswijzer	3
2.	Inleiding	4
2.1	Natuurwetgeving in Nederland	4
2.1.1	Soortenbescherming	4
2.2	Scope van het nader onderzoek	4
2.3	Aanleiding nader onderzoek	4
2.3.1	Plangebied en omgeving	5
3.	Methode	6
3.1	Literatuur	6
3.2	Toegepaste methode	6
4.	Resultaten nader onderzoek	9
4.1	Soortenoverzicht wildcamera's	9
4.2	Toelichting beschermde soorten	10
4.2.1	Egel	10
4.2.2	Steenmarter	10
5.	Conclusie (vervolgstappen)	12
5.1	Egel en steenmarter	12
5.2	Overige maatregelen uit de QuickScan	12
6.	Bronvermelding	14

1. VOORWOORD

1.1 INTRODUCTIE NADER ONDERZOEK

Voor u ligt een rapportage betreft een uitgevoerd "nader onderzoek". In deze rapportage worden de methoden, resultaten en vervolgstappen vanuit dit nader onderzoek beschreven. De basis van het nader onderzoek zijn de voorliggende QuickScan (Roelofs, 2024), de Kennisdocumenten van BIJ12, de inventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus (hierna: NGB) en/of provinciaal opgestelde onderzoeksmethoden.

1.2 INTRODUCTIE ROELOFS GROEP

Roelofs is een familiebedrijf dat midden in de samenleving staat. Werken aan de openbare ruimte betekent voor Roelofs werken aan de toekomst. Met de brede aanpak van Roelofs leveren zij betekenis en toegevoegde waarde aan de ontwikkeling en realisatie van infrastructurele projecten. De expertise van Roelofs ligt onder andere op het gebied van gebiedsontwikkeling, mobiliteit, water, riolering en grondstoffen. Als kennispartner beheerst Roelofs het totale traject van een project; van advies en ontwerp, tot realisatie, beheer en onderhoud.

Als innovatieve kennispartner is Roelofs een spin in het web; van innovatieve asfaltmengsels, tot vernieuwende contractvormen en data gestuurd wegbeheer. Roelofs wil zijn kennis delen en werken met haar strategische partners aan een hoogwaardig gebruik van de openbare ruimte met oog voor het klimaat en toekomstige generaties.

Een onderdeel van de specialisaties van Roelofs is de afdeling natuur en milieu. Als ontwerper, adviseur en aannemer in de openbare ruimte voelt ook Roelofs een grote verantwoordelijkheid om duurzaamheid mee te nemen in de infrastructuur en de impact van onze projecten op hun omgeving.

1.3 LEESWIJZER

Hoofdstuk 1 betreft een introductie over het desbetreffende rapport en Roelofs Groep. In hoofdstuk 2 is een introductie gegeven van de natuurwetgeving in Nederland, de scope van het nader onderzoek en de aanleiding van dit nader onderzoek. In hoofdstuk 3 staat de methode van het nader onderzoek beschreven. Hoofdstuk 4 bevat de resultaten van het nader onderzoek en hoofdstuk 5 betreft een conclusie op basis van de resultaten uit het nader onderzoek, inclusief de eventuele benodigde vervolgstappen.

2. INLEIDING

2.1 NATUURWETGEVING IN NEDERLAND

Per 1 januari 2024 heeft de Omgevingswet (hierna Ow) de Wet natuurbescherming vervangen. De Ow bevat, naast overige bescherming van de fysieke leefomgeving, regels voor bescherming van flora, fauna en beschermde gebieden zoals Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland. Het nader onderzoek is een verdiepend onderzoek ter verduidelijking van de mogelijk aanwezige beschermde soort(en), welke onder de soortenbescherming vallen.

2.1.1 Soortenbescherming

In de Ow zijn onder het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna Bal) specifieke soorten flora en fauna opgenomen. Deze komen uit de Vogelrichtlijn (vermeld in artikel 11.37 in de Ow, onder het Bal), de Habitatrichtlijn (bijlage IV, onder a, bijlage II bij het verdrag van Bern en bijlage I bij het verdrag van Bonn) (vermeld in artikel 11.46 in de Ow, onder het Bal) en Andere soorten (bijlage IX Bal, onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora') (vermeld in artikel 11.54 in de Ow, onder het Bal). Daarnaast is in het Bal een Algemene Zorgplicht opgenomen (Art. 1.6 en 1.7 in de Ow). Deze houdt in dat men zorg draagt voor de fysieke leefomgeving en redelijkerwijs maatregelen neemt om negatieve gevolgen voor de fysieke leefomgeving te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Ook is er een Specifieke Zorgplicht opgenomen in het Bal. Hierin wordt benoemd dat voor alle in het wild levende soorten geldt dat, in alle redelijkheid, handelingen en werkzaamheden worden verricht of juist worden gelaten op een wijze die schade aan plant- en diersoorten zoveel mogelijk voorkomt. Onnodig lijden van soorten dient in ieder geval voorkomen te worden.

2.2 SCOPE VAN HET NADER ONDERZOEK

Binnen dit nader onderzoek wordt er door middel van veldonderzoek (zie paragraaf 3.1) bepaald of een specifieke soort (of meerdere soorten), beschermd onder de Ow, aanwezig is in het plangebied zoals opgenomen in de voorliggende QuickScan (Roelofs, 2024). Binnen het plangebied wordt het onderzoek uitgevoerd volgens de juiste methoden (zoals beschreven in de Kennisdocumenten van BIJ12, de inventarisatieprotocollen van het NGB en/of provinciaal opgestelde onderzoeksmethoden) welke geschreven zijn over de desbetreffende soort(en). Tot slot volgt er een advies waarin eventuele vervolgstappen staan beschreven. De verantwoordelijkheid van het opvolgen van dit advies, evenals het ondernemen of opdracht geven tot het uitvoeren van eventuele vervolgstappen zoals ecologische begeleiding of nader onderzoek ligt na oplevering van deze rapportage bij de desbetreffende opdrachtgever. De opdrachtgever heeft altijd de verplichting de Nederlandse wetten (waaronder de Omgevingswet) op te volgen.

2.3 AANLEIDING NADER ONDERZOEK

Op basis van de voorliggende QuickScan (Roelofs, 2024) is gebleken dat de egel mogelijk aanwezig is in het plangebied. De voorgenomen werkzaamheden (zoals beschreven in de voorliggende QuickScan, namelijk het realiseren van een bedrijventerrein) kunnen mogelijk een negatief effect uitoefenen op deze soort indien deze daadwerkelijk aanwezig is in het plangebied. Omdat in de QuickScan niet met zekerheid kon worden gezegd of egel aanwezig of afwezig is in het plangebied, dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de soort. Op deze manier kan de aan- of afwezigheid van de egel worden bepaald in het plangebied. Daarnaast wordt er tijdens het nader onderzoek ook gekeken naar eventuele aanwezige andere (beschermde) soorten in het plangebied.

2.3.1 Plangebied en omgeving

Het plangebied is gelegen in Vroomshoop, gemeente Twenterand, provincie Overijssel. Vroomshoop is een dorp gelegen in het midden van de provincie Overijssel, ten westen van het dorp de Vriezenveensewijk en ten noorden van Almelo. De omgeving van het plangebied betreft agrarisch landschap en industrieterrein. In figuur 2.1 is een globale weergave gegeven van de ligging van het plangebied.

Figuur 2.1. Globale ligging van het plangebied (bron: ArcGis Pro).

Het plangebied is gelegen aan de noordzijde van de Kalkwijk, tussen een industrieterrein en akkers ten oosten van Vroomshoop. Het betreft een akker die aan de zuidkant direct aan de Kalkwijk grenst, met aan de oost- en westkant ontwateringssloten en aan de noord- en westkant taluds met begroeiing van bomen en struiken. Het gebied kent momenteel een agrarisch gebruik.

Figuur 2.2. Omgevingsimpressie (1).

Figuur 2.3. Omgevingsimpressie (2).

3. METHODE

In dit hoofdstuk zal worden beschreven welke methode is toegepast ten behoeve van het nader onderzoek. Daarnaast worden de resultaten hierin uitgewerkt. Het nader onderzoek is uitgevoerd door een ecooloog welke is gespecialiseerd in de soort waarvoor het nader onderzoek is bedoeld.

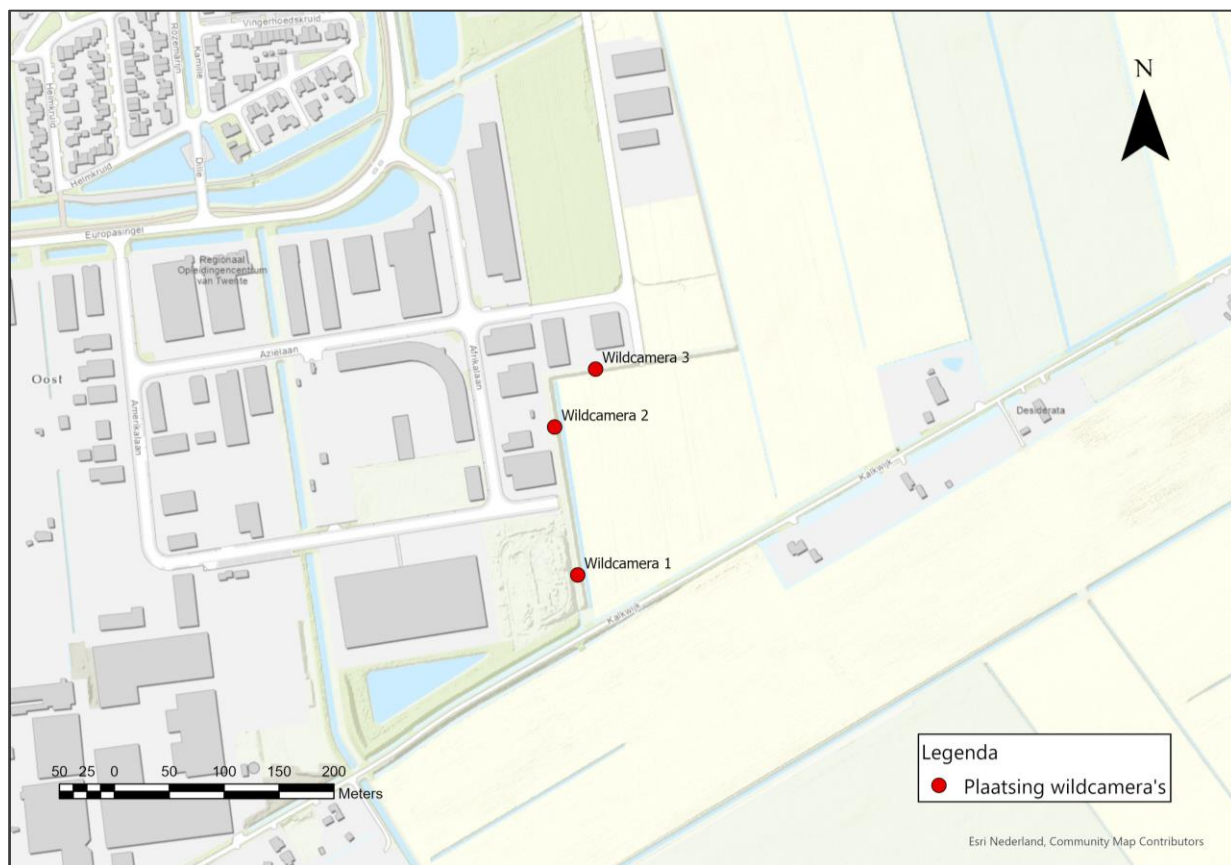
3.1 LITERATUUR

Voor de egel bestaat geen protocol vanuit de Kennisdocumenten van BIJ12 of de inventarisatieprotocollen van het NGB. Echter heeft de provincie Overijssel een Handreiking Soortenbescherming (Provincie Overijssel, 2019) uitgebracht, waarin onderzoeksmethoden naar de egel staan beschreven. Op basis van deze handreiking is het nader onderzoek in uitvoering gebracht.

Voor het nader onderzoek naar de egel mogen diverse methoden toegepast worden. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van sporenbuizen, Mostela's, Struikrovers of wildcamera's. Ook een combinatie van deze genoemde onderzoeksmiddelen zijn mogelijk. De hoeveelheid in te zetten onderzoeksmiddelen zijn afhankelijk van het te onderzoeken terrein en de mogelijk aanwezige functies binnen dit terrein voor de te onderzoeken soort. De apparatuur dient tijdens de periode van maart tot en met augustus minimaal 6 weken aanwezig te zijn in het te onderzoeken plangebied. Halverwege deze periode dienen de middelen verplaatst te worden naar een andere locatie binnen geschikt biotoop van de te onderzoeken soort in het plangebied.

3.2 TOEGEPASTE METHODE

Er is voor dit nader onderzoek gekozen enkel gebruik te maken van wildcamera's (Bushnell S-4k). Er is gekozen deze wildcamera's te plaatsen in geschikt leefgebied op onderstaande locaties (figuur 3.1). De wildcamera's zijn van 6 juni tot 4 juli aanwezig geweest in het plangebied. Tijdens de tussentijdse controle, op 4 juli, is de doelsoort (egel) aangetroffen op de camerabeelden. Daarom is ervoor gekozen de wildcamera's niet de volledige 6 weken in het plangebied te laten staan.

Figuur 3.1. Locaties geplaatste wildcamera's in plangebied Vroomshoop.

Figuur 3.2. Plaatsing wildcamera 1.

Figuur 3.3. Plaatsing wildcamera 2.

Figuur 3.4. Plaatsing wildcamera 3.

Figuur 3.5. Wissel in plangebied nabij wildcamera 3.

Tijdens de plaatsing van de wildcamera's is er gekeken naar diverse aspecten om het nader onderzoek zo goed mogelijk uit te voeren. Er is gelet op:

- Geschikt biotoop voor de te onderzoeken soort;
- Eventueel aanwezige wissels;
- Eventueel aanwezige diersporen;
- Open ruimten in dichtbegroeide omgevingen;
- Mogelijke foerageerlocaties;
- Mogelijke verblijfslocaties;
- Mogelijk migratie routes/verbindende elementen;
- Plaatsing van wildcamera's ten opzichte van bewegende elementen in het beeld.

De plaatsing van de wildcamera's is uitgevoerd door een ecooloog met specifieke kennis van de te onderzoeken doelsoort. De informatie over het plaatsen van de camera's is weergegeven in de onderstaande tabel (tabel 3.1).

Naam ecooloog	Dhr. P.H. Schutten		
Datum veldbezoek	6 juni 2024		
Temperatuur	21	Graden Celsius	
Windkracht	2	Beaufort	
Bewolking	1/8	Bewolkt, licht regenachtig	
Tijd van	17.00	tot	18.30

Tabel 3.1. Gegevens veldbezoek t.b.v. plaatsen wildcamera's.

4. RESULTATEN NADER ONDERZOEK

4.1 SOORTENOVERZICHT WILDCAMERA'S

In de onderstaande tabellen (tabel 4.1 tot en met 4.3) staat per wildcamera weergegeven welke soorten er zijn waargenomen. Indien hierbij staat aangegeven ">5" betekent dit dat de soort meer dan 5 keer is waargenomen op de desbetreffende camera, verspreid over de periode dat de camera in het plangebied heeft gestaan. Bij datum en tijd worden de data gegeven van de eerste waarneming van de desbetreffende soort in het plangebied.

Soort	Datum	Tijd	Aantal	Eventuele toelichting
Roodborst	7-6-2024	05:52	>5	
Zanglijster	7-6-2024	13:31	2	
Haas	8-6-2024	19:11	2	
Fazant	8-6-2024	19:36	>5	
Merel	9-6-2024	19:40	2	
Egel	10-6-2024	05:03	>5	
Huiskat	12-6-2024	07:23	>5	
Onbekend	14-6-2024	10:12	2	2 onbekende vogelsoorten
Ree	16-6-2024	06:30	>5	O.a. een reekalf
Steenmarter	16-6-2024	08:37	2	
Bruine rat	23-6-2024	01:29	1	
Houtduif	25-7-2024	15:22	2	

Tabel 4.1. Resultaten waargenomen soorten op wildcamera 1.

Soort	Datum	Tijd	Aantal	Eventuele toelichting
Geen soorten waargenomen				

Tabel 4.2. Resultaten waargenomen soorten op wildcamera 2.

Soort	Datum	Tijd	Aantal	Eventuele toelichting
Merel	7-6-2024	21:52	>5	
Huiskat	7-6-2024	0:34	>5	
Haas	7-6-2024	9:34	4	
Roodborst	7-6-2024	10:56	>5	
Heggemus	7-6-2024	11:01	>5	
Vink	7-6-2024	12:01	>5	
Koolmees	7-6-2024	12:05	4	
Putter	7-6-2024	12:07	2	
Zanglijster	9-6-2024	11:13	2	
Steenmarter	13-6-2024	23:08	>5	
Fazant	12-6-2024	16:18	1	
Houtduif	14-6-2024	11:03	>5	
Ekster	23-6-2024	16:19	1	

Tabel 4.3. Resultaten waargenomen soorten op wildcamera 3.

4.2 TOELICHTING BESCHERMDE SOORTEN

In deze paragraaf wordt toelichting gegeven op de beschermde soorten fauna welke zijn aangetroffen op de camerabeelden. In dit hoofdstuk worden algemene broedvogels (zonder jaarrond beschermde nesten), vrijgestelde soorten fauna en exoten (zoals huiskat) niet behandeld. De reden hiervoor is dat er voor deze ten opzichte van de QuickScan geen extra maatregelen getroffen hoeven te worden.

4.2.1 Egel

Tijdens het nader onderzoek zijn er diverse beelden vastgelegd van de egel (zie figuur 4.1 en 4.2). De egel is enkel vastgelegd op wildcamera 1. Op de beelden uit deze camera is te zien dat de egel vrijwel gedurende de gehele periode aanwezig in het veld was. Hoewel egels relatief grote afstanden kunnen afleggen om te foerageren wordt, vanwege de vrij permanente aanwezigheid van 1 of meerdere individuen, verwacht dat de soort het plangebied niet enkel als foerageergebied, maar tevens als verblijfplaats gebruikt. Eventuele verblijfplaatsen van de egel kunnen zich bevinden onder takkenhopen, bladeren en andere vormen van (natuurlijk) materiaal welke een schuilplaats kunnen bieden. Vervolgstappen ten opzichte van essentieel leefgebied van de egel staan beschreven in paragraaf 5.1

Figuur 4.1. Egel op Wildcamera 1, 12-6-2024.

Figuur 4.2. Egel op wildcamera 1, 18-6-2024

4.2.2 Steenmarter

Tijdens het nader onderzoek zijn er diverse beelden vastgelegd van de steenmarter (zie figuur 4.3 en 4.4). De steenmarter is vastgelegd op zowel wildcamera 1 als wildcamera 3. Steenmarters kunnen grote afstanden afleggen tijdens het foerageren, maar omdat het plangebied voldoende ruigte bevat, kan niet worden uitgesloten dat de steenmarter het plangebied ook als verblijfplaats gebruikt. Vervolgstappen ten opzichte van essentieel leefgebied van de steenmarter staan beschreven in paragraaf 5.1.

Figuur 4.3. Steenmarter op Wildcamera 1, 1-7-2024.

Figuur 4.4. Steenmarter op Wildcamera 3, 13-6-2024.

5. CONCLUSIE (VERVOLGSTAPPEN)

Na aanleiding van de resultaten van het nader onderzoek zoals beschreven in hoofdstuk 4 is gebleken dat de beschermde soorten de egel en steenmarter zijn aangetoond. Voor overige beschermde soorten welke vallen onder de Specifieke Zorgplicht en/of paragraaf 11.37 uit het BAL wordt verwezen naar de achterliggende QuickScan (Roelofs, 2024) betreft de vervolgstappen.

5.1 EGEL EN STEENMARTER

Conclusie

Op wildcamera 1 zijn diverse beelden vastgelegd welke aantonen dat egel aanwezig is in het plangebied. Op basis van de ecologie van de soort, het aanwezige habitat in het plangebied en de beelden welke zijn verkregen doormiddel van het nader onderzoek is het aannemelijk dat het plangebied als essentieel leefgebied dient voor de egel.

Op wildcamera 1 en 3 zijn diverse beelden vastgelegd welke aantonen dat steenmarter aanwezig is in het plangebied. Op basis van de ecologie van de soort, het aanwezige habitat in het plangebied en de beelden welke zijn verkregen doormiddel van het nader onderzoek, is het mogelijk dat het plangebied als essentieel leefgebied dient voor de steenmarter.

Vervolgstappen

Het aantasten van essentieel leefgebied van de egel en steenmarter is een overtreding van de Verbodsartikelen uit de Omgevingswet. Indien de opdrachtgever er toch voor kiest om dit leefgebied aan te tasten dient er een Vergunning aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag (de provincie Overijssel). Om deze vergunning te verkrijgen dient bij het indienen van deze vergunningsaanvraag de QuickScan (Roelofs, 2024), dit nader onderzoeksrapport en een activiteitenplan geschreven en toegevoegd te zijn. Deze worden vervolgens door het bevoegd gezag beoordeeld.

Een activiteitenplan is een beschrijving van de functie van het plangebied voor de desbetreffende beschermde soort, de omvang van impact van de voorgenomen ingreep op deze soort, een beschreven mitigerende werkwijze en een compensatieplan.

5.2 OVERIGE MAATREGELEN UIT DE QUICKSCAN

De opdrachtgever dient er rekening mee te houden dat dit nader onderzoek enkel van toepassing is op de doelsoort van het nader onderzoek. Eventuele andere beschermde soorten zijn opgenomen in de QuickScan (Roelofs, 2024) en/of andere vervolgrapportages welke hieruit zijn voortgekomen. Deze dienen dus, naast dit nader onderzoek, tevens geraadpleegd te worden ten opzichte van de werkzaamheden. In de QuickScan staan (zie tabel 5.1 voor een korte samenvatting) diverse maatregelen beschreven.

Soorten	Vervolgstappen	Toelichting	Paragraaf
Algemene broedvogels	Werken buiten broedseizoen of ecologisch werkprotocol	Werken buiten het broedseizoen of het opstellen van ecologisch werkprotocol ter begeleiding om het verstoren van algemene broedvogels te voorkomen.	5.1.1
Gebouw- en boombewonende vleermuissoorten	Specifieke werkwijze	Aangepaste, specifieke werkwijze (indien niet mogelijk; opstellen ecologisch werkprotocol).	5.1.2
Bunzing, wezel en hermelijn	Opstellen activiteitenplan	Opstellen van activiteitenplan t.b.v. aanvragen vergunning voor aantasten essentieel leefgebied.	5.1.3
Algemene flora en fauna (Specifieke Zorgplicht)	Specifieke werkwijze	Aangepaste, specifieke werkwijze om redelijkerwijs doding of ernstig negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen.	5.1.4
Houtopstanden	Contact bevoegd gezag	Contact opnemen met bevoegd gezag over het aantasten van mogelijke beschermde Houtopstanden in het plangebied.	5.2.

Tabel 5.1. Samenvatting van maatregelen t.o.v. beschermde soorten op basis van de voorliggende QuickScan (Roelofs, 2024) exclusief de maatregelen t.o.v. egel en steenmarter.

Daarnaast dient er dus ten opzichte van de egel en steenmarter tevens een activiteitenplan opgesteld te worden (zie paragraaf 5.1).

6. BRONVERMELDING

- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), 2024
- BIJ12, z.d., Kennisdocumenten
- Zoogdierverseniging, z.d., *Zoogdiersoorten*
(<https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten>)
- Roelofs AO, QuickScan Flora en fauna R01-D01-21129243-psn, 2024
- Provincie Overijssel, Soortenbescherming in Overijssel, november 2019